

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Педагогічний інститут
Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи

Наталія ВІННИКОВА

« 13 »

лютого

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІННОВАЦІЇ У ГАЛУЗІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»

для аспірантів

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітнього рівня третього (освітньо-наукового)

освітньо-наукової програми «Дошкільна освіта»

Київ – 2022

Розробники:

Пономаренко Тетяна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту

Викладачі:

Пономаренко Тетяна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти від 05.01.2022, протокол № 1

Завідувач кафедри Олена ПОЛОВІНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми «Дошкільна освіта»

05.01.2022

Гарант освітньо-наукової програми Тетяна ПОНОМАРЕНКО

Робочу програму перевірено

05.01.2022

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6 / 180	
Рік навчання	2	2
Семестр	4	4
Кількість змістовий модулів із розподілом:	3	
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі:	180	180
Аудиторні	48	24
Модульний контроль	12	-
Самостійна робота	120	156
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування готовності майбутніх докторів філософії з дошкільної освіти до впровадження педагогічних інноваційних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти.

Завдання навчальної дисципліни:

– розширення, поглиблення, узагальнення знань майбутніх докторів філософії з дошкільної освіти про теоретико-методологічні засади інноваційних педагогічних технологій в галузі дошкільної освіти;

– поглиблення практичного досвіду майбутніх докторів філософії з дошкільної освіти щодо особливостей впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти;

– формування в майбутніх докторів філософії здатності до аналізу доцільності застосування й ефективності використання інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти;

– формування вмінь, навичок з управління процесом впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладу дошкільної освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Інновації в галузі дошкільної освіти» відповідно до освітньо-наукової програми спеціальності формуються:

– *інтегральна компетентність*: здатність до наукового пошуку, організації та проведення наукових досліджень з метою розв'язань складних спеціалізованих задач та практичних проблем у сфері дошкільної освіти;

– *фахові компетентності*:

ФК 5. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації і презентації наукових доробків та ідей; участі у різних видах наукового спілкування; володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним, практичним тощо).

ФК 8. Здатність до впровадження інновацій в освітню діяльність закладів дошкільної освіти та інших інституцій дошкільного дитинства.

3. Результати навчання за дисципліною:

У результаті опрацювання змісту навчальної дисципліни «Інновації в галузі дошкільної освіти» здобувач наукового ступеня має досягнути таких програмних результатів навчання:

ПРН 13. Здатен до аналізу, реалізації, вдосконалення вимог освітніх стандартів у галузі дошкільної освіти шляхом проведення дослідження різних аспектів діяльності дітей та педагогів у дошкільних закладах; створення методичного забезпечення освітнього процесу закладу дошкільної освіти, організації різних форм методичної роботи, аналізу й розповсюдження передового педагогічного досвіду, аналізу та планування освітньої діяльності з використанням альтернативних педагогічних технологій; застосування методів психолого-педагогічного дослідження в практиці дошкільної освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт			
	Аудиторна			Самостійна
	Усього	Лекції	Семинари	
Змістовий модуль 1. Інноваційність як умова забезпечення якості дошкільної освіти				
Тема 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти	15	2	2	11
Тема 2. Інноваційні педагогічні технології як феномен освітньої діяльності	15	2	2	11
Тема 3. Інноваційні педагогічні технології в системі освітньої інноватики	15	4		11
Модульний контроль	4			
Змістовий модуль 2. Упровадження педагогічних інновацій в освітню діяльність закладу дошкільної освіти				
Тема 4. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в соціумі»	15	2	2	11
Тема 5. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Особистість дитини»	15	2	2	11
Тема 6. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Мовлення дитини»	15	2	2	11
Тема 7. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»	15	2	2	11
Тема 8. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в природному довкіллі»	15	2	2	11
Тема 9. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина у світі мистецтва»	15	2	2	11
Модульний контроль	4			
Змістовий модуль 3. Управління інноваційною діяльністю як умова забезпечення якості дошкільної освіти				
Тема 10. Управління впровадженням педагогічних інновацій у галузі дошкільної освіти	17	4	2	11
Тема 11. Готовність фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю в умовах ЗДО	16	4	2	10
Модульний контроль	4			
Усього:	180	28	20	120

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт			
	Аудиторна			Самостійна
	Усього	Лекції	Семінари	
Змістовий модуль 1. Інноваційність як умова забезпечення якості дошкільної освіти				
Тема 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти	16	2		14
Тема 2. Інноваційні педагогічні технології як феномен освітньої діяльності	16	2		14
Тема 3. Інноваційні педагогічні технології в системі освітньої інноватики	16	2		14
Змістовий модуль 2. Упровадження педагогічних інновацій в освітню діяльність закладу дошкільної освіти				
Тема 4. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в соціумі»	16		2	14
Тема 5. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Особистість дитини»	16		2	14
Тема 6. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Мовлення дитини»	16		2	14
Тема 7. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»	16		2	14
Тема 8. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в природному довкіллі»	16		2	14
Тема 9. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина у світі мистецтва»	16		2	14
Змістовий модуль 3. Управління інноваційною діяльністю як умова забезпечення якості дошкільної освіти				
Тема 10. Управління впровадженням педагогічних інновацій у галузі дошкільної освіти	20	4		16
Тема 11. Готовність фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю в умовах ЗДО	16	2		14
Усього:	180	12	12	156

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Інноваційність як умова забезпечення якості дошкільної освіти

Тема 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти.

Предмет і завдання навчальної дисципліни «Інновації в галузі дошкільної освіти». Місце і роль освіти в житті людини й суспільства. Інноваційність в сучасному освітньому просторі. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів. Інноваційність дошкільної освіти в умовах її модернізації. Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти: орієнтація на досвід європейських країн; перенесення акцентів з інтелектуальної на морально-етичну складову освіти; психологізація освітнього процесу; актуалізація питань співпраці всіх учасників освітнього процесу; інтеграція змісту освіти дітей в ЗДО. Інноваційність як умова ефективної реалізації Державного стандарту дошкільної освіти (2021). Інноваційність як умова забезпечення якості дошкільної освіти.

Ключові слова: інноваційність, інноваційні технології, якість дошкільної освіти, гуманістична спрямованість дошкільної освіти.

Література основана: 1, 2, 3, 4.

Література додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 7.

Лекція 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти.

Семінарське заняття 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти.

Тема 2. Інноваційні педагогічні технології як феномен освітньої діяльності.

Характеристика сутності понять (педагогічна інноватика, нове, новація, інновація, новатор, інноватор нововведення, новизна (абсолютна, відносна, суб'єктивна), інноваційний потенціал, педагогічна інноватика, інноваційна освітня діяльність. Технологія. Педагогічна технологія. Інноваційна педагогічна технологія. Класифікація педагогічних інновацій. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Типи структур інноваційних процесів. Реалізація стандарту дошкільної освіти на засадах упровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес закладів дошкільної освіти.

Ключові слова: педагогічна технологія, інноваційна педагогічна технологія, інноваційна освітня діяльність.

Література основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Література додаткова: 4, 7.

Лекція 2. Інноваційні педагогічні технології як феномен освітньої діяльності.

Семінарське заняття 2. Інноваційні педагогічні технології як феномен освітньої діяльності.

Тема 3. Інноваційні педагогічні технології в системі освітньої інноватики.

Основні групи інноваційних педагогічних технологій: системні – «Будинок вільної дитини» (М. Монтессорі), Антропософські школи (Р. Штейнер), «Школа успіху і радості» (С. Френе); модульні – технології раннього навчання (М. Зайцев, Г. Доман); локальні – технологія розвитку творчої особистості (Г. Альтшуллер, Б. Грааль), технологія фізичного виховання дітей (М. Єфименко). Інтегроване і тематично-проектне навчання як педагогічна технологія. Особливості впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітнє середовище закладів дошкільної освіти.

Ключові слова: класифікація, модульні технології, системні технології, локальні технології, освітнє середовище.

Література основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Література додаткова: 4, 7.

Лекції 3, 4. Інноваційні педагогічні технології в системі освітньої інноватики

Змістовий модуль 2.

Упровадження інноваційних педагогічних технологій в освітню діяльність закладу дошкільної освіти

Тема 4. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в соціумі»

Упровадження інноваційних педагогічних технологій соціально-морального розвитку дошкільників з метою: соціально-морального розвитку (технологія психолого-педагогічного проектування взаємодії дорослого з дитиною; Т. Піроженко); формування духовної культури дошкільників у контексті відродження національної культури (Л. Артемова, О. Кононко, В. Кузьменко, Т. Поніманська та ін.); гуманістичної спрямованості особистості дошкільника (Л. Врочинська, О. Козлюк, Т. Поніманська, Т. Фасолько та ін.); навичок співробітництва (Л. Крайнова); готовності до сприймання моральних норм (Н. Горобаха); гуманного ставлення до природи (Г. Беленька, О. Половіна); гуманних стосунків дошкільників в ігровій діяльності (О. Стаєнна); прилучення дитини до світу загальнолюдських цінностей на засадах суб'єкт-суб'єктної моделі спілкування дорослого з дитиною (Г. Беленька, О. Половіна, Т. Пономаренко та ін.); розвитку соціальних емоцій, взаємин дітей дошкільного віку (Л. Артемова, Н. Дятленко, І. Княжева, О. Кононко, О. Стаєнна); соціалізації дошкільників, формування їхньої життєвої компетентності (О. Кононко, В. Кузьменко, І. Печенко, Т. Поніманська); реалізації педагогіки ровесництва як стратегії й тактики соціалізації старших дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти (за Н. Гавриш).

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології соціально-морального розвитку дошкільників, гуманність, соціалізація, духовна культура, загальнолюдські цінності, життєва компетентність.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2, 4.

Лекція 5. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в соціумі»

Семінарське заняття 3. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в соціумі»

Тема 5. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Особистість дитини»

Педагогічні інноваційні технології в галузі фізичного виховання дошкільників. Сучасні наукові дослідження з проблеми оздоровлення дітей в ЗДО (Г. Беленька, О. Богиніч, Е. Вільчковський, Н. Денисенко, М. Єфименко). Впровадженням: технології О. Нікітіної, Б. Нікітіна; різних видів гімнастик – стимулювальної, дихальної, пальчикової (вправи, ігри, картинки), фітболгімнастики, гімнастики для очей, лікувальної гімнастики для пальців, психогімнастики (вправи, ігри, етюди, пантоміми); оздоровчих комплексів з елементами психогімнастики – дихально-оздоровчого комплексу «кун-фу», гімнастики у-шу для дошкільників, ігор-медитацій, оздоровчого комплексу «бебі-йога»; оздоровчих технологій профілактично-лікувального спрямування – фітотерапії (чаї, коктейлі, фітомішечки), аромотерапії (ароматизація приміщення), вітамінотерапії (вітамінізація страв); оздоровчих технологій терапевтичного спрямування – ігрової терапії, сміхотерапії (гелотологія), імаготерапії, анімалотерапії, кінезітерапії, смакотерапії, аква-терапії, літотерапії, Delete-терапії.

Ключові слова: педагогічні інновації в галузі фізичного виховання дошкільників, оздоровлення, здоров'язберігаюча технологія, інноваційна оздоровча технологія, види гімнастик.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 1, 2.

Лекція 6. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Особистість дитини».

Семінарське заняття 4. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Особистість дитини».

Тема 6. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Мовлення дитини»

Інноваційні педагогічні технології мовленнєвого розвитку дошкільників. Сучасні підходи до мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку (А. Богуш, Н. Гавриш, Н. Луцан). Упровадження інноваційних підходів до роботи з літературними творами в умовах закладу дошкільної освіти (за Н. Гавриш). Упровадження технологій: інтелектуально-мовленнєвого розвитку; інформаційно-ігрової творчості; розповідання за серією сюжетних картинок; раннього навчання читанню (Л. Шелест, М. Зайцев); розповідання за схемами (О. Білан, К. Крутій); складання описових розповідей за схемами (Т. Ткаченко).

Ключові слова: мовленнєвий розвиток, інтелектуально-мовленнєвий розвиток; інформаційно-ігрова творчість, схема, розповідання, читання.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2, 3.

Лекція 7. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Мовлення дитини».

Семінарське заняття 5. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Мовлення дитини».

Тема 7. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Інноваційна діяльність у сфері інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку. Педагогічні інноваційні технології логіко-математичного розвитку дошкільників. Використання технологій: леґо-технології (Л. Парамонова); розвивальних ігор («Казкові лабіринти гри»; В. Воскобович); розвивального навчання (Л. Зайцева); складання інтелектуальних карток; використання інтерактивної дошки (Г. Беленька, М. Машовець); ейдетики (І. Матюгін).

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології логіко-математичного розвитку дошкільників, леґо-технологія, розвиваючі ігри, інтелектуальні картки.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2, 5.

Лекція 8. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі».

Семінарське заняття 6. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі».

Тема 8. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в природному довкіллі»

Інноваційні педагогічні технології формування екологічної культури дошкільників. Екологічна культура як результат екологічної освіти. Екологічна культура педагога. Екологічна освіта дошкільників. Упровадження: моделювання як методу екологічної освіти; екологічних ігор; ігрових ситуацій; циклів спостережень за мешканцями куточка природи й території ЗДО, заповненням календаря природи; спілкуванням з рослинами й тваринами; комплексних і розважальних заходів (походи, екскурсії, природоохоронні акції, свята і розваги); використання екологічної стежина; краєзнавчо-туристичної діяльності (КТД); технології використання театру; інтерактивних технологій (смарт-дошка, комп'ютерні ігри екологічного змісту); технології ОСР (освіти сталого розвитку); авторських технологій формування екологічної культури; технологій розвитку емоційної сфери дітей раннього віку

засобами природи; технологій формування екологічної культури дошкільників засобами казки (А. Беленька, Т. Науменко); технології формування екологічно доцільної поведінки дітей на різних етапах дошкільного дитинства (за Н. Гавриш); експериментування як технології (Н. Лисенко, З. Плохій); технології формування естетичного ставлення до природи засобами образотворчого мистецтва (А. Беленька, О. Половіна); технології «Довкілля» (Л. Калуська).

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології формування екологічної культури дошкільників, екологічна культура, моделювання, інтерактивні технології.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2.

Лекція 9. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в природному довкіллі».

Семінарське заняття 7. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в природному довкіллі».

Тема 9. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина у світі мистецтва»

Педагогічні інноваційні технології естетичного розвитку дошкільників. Упровадження: технологій роботи з казкою (Г. Беленька, Т. Зінкевич-Євстигнеєва); аудіального розвитку дошкільників засобами музики (С. Нечай); sand-play (пісочної терапії; Т. Бьюзен, Є. Васильєва, Є. Волков, Н. Гавриш, Д. Кларк, Х. Мюллер, Д. Наст); ігротеки (за Г. Лендрет); розвитку уяви (Н. Єгорова, І. Карабаєва); роботи з кольором (В. Кулешов); використання музейного простору в роботі з дітьми дошкільного віку; казкотерапії; фототерапії; формокорекційної ритмопластики (Р. Чураєв, Т. Чураєва); інноваційних підходів до розвитку творчості дошкільників (І. Біла, Н. Єгорова, Т. Житонік, Лоріс Малагуцці, О. Половіна, Emilia Reggio, О. Семенов, М. Шуть); інновацій в образотворчій діяльності (К. Демчик, О. Дронова, Л. Шульга); в музичному мистецтві (О. Іваненко, М. Казінік, С. Науменко, С. Нечай, І. Романюк, Р. Савченко, А. Шевчук); в театралізованій діяльності (Н. Сиротич); аквагриму; методу креативної структурованої імпровізації (О. Драч); зарубіжного досвіду естетичного виховання дітей (Німеччина, Чехія, Японія, США).

Ключові слова: інноваційні педагогічні технології естетичного розвитку дошкільників, творчість, музика, естетотерапія, казкотерапія, музейний простір.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2.

Лекція 10. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина у світі мистецтва».

Семінарське заняття 8. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина у світі мистецтва» .

Змістовий модуль 3.

Управління інноваційною діяльністю як умова забезпечення якості дошкільної освіти

Тема 10. Управління педагогічними інноваціями в закладі дошкільної освіти.

Методологічні підходи в галузі управління інноваціями. Умови, методи, форми ефективного управління інноваційною діяльністю в закладі дошкільної освіти. Програма інноваційної діяльності ЗДО. Комплексно-цільова програма інноваційної діяльності ЗДО. Особливості реалізації комплексно-цільової програми інноваційної діяльності ЗДО. Педагогічна експертиза інноваційної діяльності.

Ключові слова: управління, методологічні підходи, комплексно-цільова програма, експертиза, готовність.

Література основна: 3, 6.

Література додаткова: 4, 6.

Лекції 11, 12. Управління педагогічними інноваціями в галузі дошкільної освіти .

Семінарське заняття 9. Управління педагогічними інноваціями в галузі дошкільної освіти.

Тема 11. Готовність фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю в умовах ЗДО

Актуальність і сутність готовності фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю. Управлінська компетентність фахівців дошкільної освіти. Управлінська інноваційна компетентність фахівців дошкільної освіти. Компоненти управлінської інноваційної компетентності фахівців дошкільної освіти (ціннісно-мотиваційний, когнітивно-діяльнісний, особистісний). Особливості управління інноваційною педагогічною діяльністю в умовах ЗДО. Фрустрація як розбіжність реальності з очікуваннями об'єктів (суб'єктів) управління. Антиінноваційні бар'єри в інноваційній педагогічній діяльності.

Ключові слова: управлінська компетентність, компоненти, фрустрація, антиінноваційні бар'єри.

Література основна: 3, 6.

Література додаткова: 1, 2, 4, 6.

Лекції 13, 14. Готовність фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю в умовах ЗДО.

Семінарське заняття 10. Готовність фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю в умовах ЗДО.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (денна форма навчання)

Види діяльності аспіранта	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	14	14
Відвідування семінарських занять	1	10	10
Робота на семінарському занятті	10	10	100
Виконання завдань для самостійної роботи	50 (5×10)	1	50
Разом			174
Максимальна кількість балів: 174			
Розрахунок коефіцієнта: $174 : 100 = 17,4$			

Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів (заочна форма навчання)

Види діяльності аспіранта	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	6	6
Відвідування семінарських занять	1	6	6
Робота на семінарському занятті	10	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	50 (5×10)	1	50
Разом			122
Максимальна кількість балів: 122			
Розрахунок коефіцієнта: $122 : 100 = 12,2$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання (денна форма навчання)

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1.	Розробити проєкт «Інноваційна педагогічна діяльність в умовах закладу дошкільної освіти»	120	50
	Разом	120	50

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання (заочна форма навчання)

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Кількість балів
1.	Розробити проєкт «Інноваційна педагогічна діяльність в умовах закладу дошкільної освіти»	156	50
	Разом	156	50

Критерії оцінювання самостійної роботи

п/н	Критерії	Бали
1.	Відповідність змісту проєкту освітнім напрямкам Державного стандарту дошкільної освіти (2021)	5 балів
2.	Методична грамотність у визначенні теми, мети, завдань проєкту	5 балів
3.	Наявність технологічного етапу проєкту	5 балів
4.	Наявність заключного етапу проєкту	5 балів
5.	Наявність інновацій за освітніми напрямками ДСДО (2021) «Особистість дитини», «Дитина в соціумі» в різних вікових групах	5 балів
6.	Наявність інновацій за освітніми напрямками ДСДО (2021) «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в природному довкіллі» в різних вікових групах	5 балів
7.	Наявність інновацій за освітніми напрямками ДСДО (2021) «Гра дитини», «Мовлення дитини» в різних вікових групах	5 балів
8.	Наявність інновацій за освітніми напрямками ДСДО (2021) «Дитина у світі мистецтва» в різних вікових групах	5 балів
9.	Передбачувані результати реалізації проєкту	5 балів
10.	Фото-фіксаж перебігу проєкту	5 балів
	Разом	50 балів

6.3. Форми семестрового контролю

Форми проведення модульного контролю (денна форма навчання).

Модульний контроль здійснюється:

- 1) МКР 1 – у формі розробки програми однієї з системних, модульних або локальних педагогічних технологій;
- 2) МКР 2 – у формі створення картки банку інновацій (за І. Дичківською);
- 3) МКР 3 – у формі розробки програми використання різних видів комп'ютерних програм (тренувальних, наставницьких, проблемних, імітаційних, моделювальних, ігрових тощо) в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Форми проведення семестрового контролю (денна, заочна форми навчання).

Семестрове оцінювання здійснюється у формі заліку за усіма темами навчальної дисципліни «Інновації в галузі дошкільної освіти».

6.4. Шкала відповідності оцінок за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела.

Основні

1. Базовий компонент дошкільної освіти. (Державний стандарт дошкільної освіти). Нова редакція. 2021. URL: <https://ezavdnz.mcfr.ua/book?bid=37876> (дата звернення: 18.12.2021).
2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
3. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 2–ге вид., допов. К.: Академвидав. 2012. 352 с.
4. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» /наук. ред. Г. В. Беленька, О. А. Половіна, І. В. Кондратець ; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна та ін. К.: ТОВ «АКМЕ ГРУП», 2021. 568 с.
5. Підготовка майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку: компетентнісний підхід: монографія / за заг. ред. Г. В. Беленької, О. А. Половіної. Умань: ВПЦ «Візаві», 2015. 208 с.
6. Пономаренко Т. О. Теорія і методика формування управлінської культури керівників дошкільної освіти : монографія. Суми : Вінниченко М. Д., 2017. С. 5–63.

Додаткові

1. Гавриш Н., Крутій К. Організація освітньої діяльності в дошкільному закладі, або як досягти балансу між традиціями та інноваціями. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2015. № 8. С. 4–10.
2. Гавриш Н., Саприкіна О. Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку: навч.-метод. посіб. для дошкільних навч. закладів за заг. ред. О. Пометун. – Дніпропетровськ: Ліра, 2014. 120 с.
3. Карабаєва І. Дослідження якості освіти в дошкільному закладі: експертна оцінка. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2015. № 12. С. 4–9.
4. Литвинов А. С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посібник / за заг. ред. д. пед. н., проф. В. В. Борисова. Суми. Університетська книга, 2017. 265 с.
5. Ночвіна О. Workshop у дитячому садку, або творимо дива разом. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. № 2. С. 38 –40.
6. Пономаренко Т. О. Культуровідповідне управління якістю освіти: навчально-методичний посібник. Луганськ : Альма-матер, 2006. С. 102–132.
7. Якименко С., Голян Л. Інтегрована особистісно-орієнтована технологія: теорія, методика, практика. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2015. № 3. С. 24–30.

Інтернет-ресурси:

1. «Впровадження інноваційних технологій у фізкультурно-оздоровчу роботу з дошкільниками» (опис педагогічного досвіду). 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/vprovadzenna-innovacijnih-tehnologij-u-fizkulturno-ozdorovcu->

[robotu-z-doskilnikami-opis-pedagogicnogo-dosvidu-213979.html](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25293/1/L_Poryadchenko_ITDO.pdf) (дата звернення: 18.12.2021).

2. Інноваційні технології в дошкільній освіті: Збірник абстрактів Міжнародної науково-практичної інтернетконференції, м. Переяслав-Хмельницький, 28-29 березня 2018 р. / за заг. ред. Л. О. Калмикової, Н. В. Гавриш. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2018. 266 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25293/1/L_Poryadchenko_ITDO.pdf (дата звернення: 18.12.2021).

3. Лекція «Методика Л. Шелестової навчання дітей читання». 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/lekcija-metodika-l-selestovoi-navcanna-ditej-citanna-199843.html> (дата звернення: 18.12.2021).

4. Педагогічні інноваційні технології соціально-морального розвитку дошкільників. 2019. URL: <https://prezi.com/p/veiyusygttcp/presentation/> (дата звернення: 18.12.2021).

5. Сучасні інноваційні освітні технології формування логіко-математичної компетентності дошкільнят. 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/sucasni-innovacijni-osvitni-tehnologii-formuvanna-logiko-matematichnoi-kompetentnosti-doskilnat-332205.html> (дата звернення: 18.12.2021).

Плани семінарських занять

Семінарське заняття 1. Інноваційні тенденції розвитку сучасної дошкільної освіти

План

1. Предмет, мета й завдання навчальної дисципліни «Освітній менеджмент в галузі дошкільної освіти» (змістовий модуль «Інноваційні технології»).
  2. Місце і роль освіти в житті людини й суспільства.
  3. Інноваційність в сучасному освітньому просторі.
  4. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів.
  5. Інноваційність дошкільної освіти в умовах її модернізації.
    - 5.1. Орієнтація на досвід європейських країн.
    - 5.2. Перенесення акцентів з інтелектуальної на моральну складову освіти.
    - 5.3. Психологізація освітнього процесу в галузі дошкільної освіти.
    - 5.4. Актуалізація питань співпраці всіх учасників освітнього процесу.
    - 5.5. Інтеграція змісту освіти дітей в ЗДО.
  6. Інноваційність як умова ефективної реалізації Базового компоненту дошкільної освіти.
  7. Інноваційність як умова забезпечення якості дошкільної освіти.
- Література основана: 1, 2, 3, 4.
Література додаткова: 1, 2, 3, 4, 5, 7.

Семінарське заняття 2. Інноваційні педагогічні технології як феномен освітньої діяльності

План

1. Характеристика сутності основних понять проблеми.
  2. Інноваційна педагогічна технологія.
  3. Класифікація педагогічних інновацій.
  4. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів.
  5. Типи структур інноваційних процесів.
- Література основна: 1, 2, 3, 4, 5, 6.
Література додаткова: 4, 7.

Семінарське заняття 3. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в соціумі»

План

- I. Питання для обговорення.
  1. Сучасні наукові дослідження з проблеми соціально-громадянського виховання і розвитку дітей дошкільного віку (Г. Беленька, Л. Артемова, О. Кононко, В. Кузьменко, І. Печенко, О. Половіна, Т. Пономаренко, Т. Поніманська, О. Стаєнна, Т. Фасолько та ін.).

2. Управління впровадженням інноваційних педагогічних технологій в галузі соціально-морального виховання дошкільників.

II. Практична частина.

Розробка програми інноваційної діяльності закладу дошкільної освіти в галузі соціально-громадянського розвитку дошкільників.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2, 4.

Семінарське заняття 4. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Особистість дитини»

План

I. Питання для обговорення.

1. Сучасні наукові дослідження з проблеми фізичного виховання й розвитку дітей в ЗДО (Г. Беленька, О. Богініч, Е. Вільчковський, Н. Денисенко, М. Єфименко та ін.).

2. Управління впровадженням інновацій в галузі фізичного виховання й розвитку дітей дошкільного віку.

II. Практична частина.

Розробка програми інноваційної діяльності закладу дошкільної освіти в галузі фізичного виховання й розвитку дітей дошкільного віку.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 1, 2.

Семінарське заняття 5. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Мовлення дитини»

План

I. Питання для обговорення.

1. Сучасні наукові дослідження з проблеми розвитку мовлення дітей в ЗДО (О. Білан, А. Богуш, Н. Гавриш, К. Крутій, Н. Луцан, Т. Ткаченко) та ін.).

2. Управління впровадженням інновацій в галузі розвитку мовлення дітей дошкільного віку.

II. Практична частина.

Розробка програми інноваційної діяльності закладу дошкільної освіти в галузі розвитку мовлення дітей дошкільного віку.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2, 3.

Семінарське заняття 6. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

План

I. Питання для обговорення.

1. Сучасні наукові дослідження з проблеми сенсорно-пізнавального розвитку дітей в ЗДО (Г. Беленька, В. Воскобович, М. Машовець Л. Парамонова та ін.).

2. Управління впровадженням інновацій в галузі сенсорно-пізнавального розвитку дітей дошкільного віку.

II. Практична частина.

Розробка програми інноваційної діяльності закладу дошкільної освіти в галузі сенсорно-пізнавального розвитку дітей дошкільного віку.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2, 5.

Семінарське заняття 7. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина в природному довкіллі»

План

I. Питання для обговорення.

1. Сучасні наукові дослідження з проблеми природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку (Г. Беленька, Н. Гавриш, Л. Калуська Н. Лисенко, Т. Науменко, З. Плохій, О. Половіна та ін.).

2. Управління впровадженням інновацій з проблеми природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку.

II. Практична частина.

Розробка програми інноваційної діяльності закладу дошкільної освіти з проблеми природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2.

Семінарське заняття 8. Упровадження педагогічних інновацій з освітнього напрямку ДСДО (2021) «Дитина у світі мистецтва»

План

I. Питання для обговорення.

1. Сучасні наукові дослідження з проблеми формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку (Г. Беленька, Н. Гавриш, О. Дронова, О. Половіна, О. Семенов, М. Шуть та ін.).

2. Управління впровадженням інновацій з проблеми формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.

II. Практична частина.

Розробка програми інноваційної діяльності закладу дошкільної освіти з проблеми формування мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.

Література основна: 1, 2, 4, 5, 6.

Література додаткова: 1, 2, 3, 7.

Інформаційні джерела: 2.

Семінарське заняття 9. Управління педагогічними інноваціями в галузі дошкільної освіти

План

1. Значення й сутність управління інноваційною педагогічною діяльністю в закладі дошкільної освіти.

2. Методологічні підходи в галузі управління інноваційною педагогічною діяльністю в ЗДО.

3. Види, принципи, методи ефективного управління інноваційною педагогічною діяльністю в ЗДО.

4. Програма інноваційної діяльності закладу дошкільної освіти.

5. Значення, сутність, особливості створення й застосування «банку інновацій»

6. Педагогічна експертиза інноваційної педагогічної діяльності ЗДО.

Література основна: 3, 6.

Література додаткова: 4, 6.

Семінарське заняття 10. Готовність фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю в умовах ЗДО

План

1. Сутність готовності фахівців дошкільної освіти до управління інноваційною діяльністю.

2. Особливості управління інноваційною педагогічною діяльністю в умовах ЗДО.

3. Фрустрація як розбіжність реальності з очікуваннями об'єктів (суб'єктів) управління.

4. Антиінноваційні бар'єри в інноваційній педагогічній діяльності ЗДО.

Література основна: 3, 6.

Література додаткова: 1, 2, 4, 6.